

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre... 16 kor.
 Negyedévre... 4 "

Helyben házhoz hozva:
 Egész évre... 20 kor.
 Negyedévre... 5 "

Vidékre postán szállítva:
 Egész évre... 24 kor.
 Negyedévre... 6 "

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétfő és
 ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 3.

A szerkesztőség kódiratok visszaadása
 vagy megőrsése nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

A tagosításról.

Sok község gazdálkodási viszonyainak kiszámíthatatlan hátránya az, hogy egy-egy gazda birtokai a határ különböző részeiben vannak elszórva. Az egyik félhold a határ felső részében, a másik negyedhold pedig a határnak egy óra járásnyira lévő alsó részeiben fekszik. Ha a gazdának 12 darab ingatlana van, akkor ez 12 dülöben terem.

Az ilyen birtokállapotok a gazdálkodásnak rendkívül nagy hátránnyá válnak. A gazda jóformán mást sem tesz, mint egyik földjétől a másikig sétál. Nemcsak a saját ideje, hanem igavonó állatainak munkaereje is kárbavész. Ekéjé, boronáját minduntalan máshová kell hurcolnia. Az apró parcellákon nem alkalmazhatjuk sikerrel a modern mezőgazdasági gépeket. Ha hirtelen zápor eső kerekedik, akkor a gazda a messze fekvő földjein nem takaríthatja be gyorsan a termést, így azután az kárbavész. A sokféle fekvő birtokok mellett sok ut vezet. A birtokok szélét letapossák, a termést jobban meglophatják. A gazda ritkábban járhatja be a földjeit s így nem érvényesülhet az a régi jó közmondás, hogy a gazda szeme hizlalja a vetést.

Ezeket az áldatlan viszonyokat minden községben megszüntethetnék a tago-

sítással. Tagosításnak azt a hatósági eljárást nevezzük, mellyel az elszórva lévő birtokok helyett, lehetőleg egy helyen, egy tagban adnak ki ugyanolyan értékű birtokot. Az ilyen tagosított birtokon a gazda sokkal könnyebben munkálkodhat, azon sokkal több termést ér el. Csodálatos dolog, hogy a tagosítás Magyarországon mégsem tud népszerűsége megőrdni.

A tagosítás iránt való ellenszenv okát is népünk konzervatív természetében kell keresni. Ezenkívül abban, hogy népünknek nincsenek buzgó apostolai, akik az 1908-ban hozott új tagosítási törvényt tanulmányoznák s annak áldásait a nép előtt feltárnák.

A tagosítás ellen pedig jogosan hozták fel azt, hogy az eljárás éveig eltartott, abból egy-egy ügyvéd tizezreket keresett és hogy sok megvesztegetett mérnök kedvezése némely gazdának kárt okozott. Most már az új tagosítási törvény szerint a tagosítási eljárást bármely irni tudó földmives embernek hány soros kérvénnyel maga is kérheti. A földművelésügyi miniszter egy pártatlan bizottságban megvizsgálhatja előbb, hogy a községben hasznos-e a tagosítás. Így tehát egyeseknek kedvező, igazságtalan tagosításról szó sem lehet.

A tagosítási költségeket a kincstár

előlegezi. E költségeket nyolc év alatt kell visszafizetni, mindenkinek a birtokmennyisége arányában. Így tehát a népre súlyosan nehezedő teherről sem lehet szó. A költségeknek 10—15 százalékát a kincstár fizeti. Most csak vizsgázott, tehát megbízható mérnök tagosíthat. Ennek munkáját az állami mérnökök ellenőrzik és ezek is hitelesítik. Így tehát a mérnök senkit sem részesíthet jogtalan előnyökben.

Ott, ahol eddig a legelőket oktalanul fölöstötték s ahol most a legelő hiánya miatt állatot nem tarthatnak, ott közlegelőt is hasítanak ki. A közlegelőbe valamennyi birtoknak legfőleg 5 százalékát hasítják ki. Egyhangú megállapodásra azonban az érdekelték nagyobb közlegelőt is teremthet.

A tagosítást még azért is ellenszenvvel fogadják, mert a gazdák egyik-másik darab föld iránt előszeretettel vannak s félnek attól, hogy a jobb föld helyett silányabbat kapnak. A valóságban úgy áll a dolog, hogy a mérnöknek egyforma földeket kell kiadni s ha már lehetetlenség egyforma jó földeket kiosztani, akkor az egyik darab jó föld helyett kétszer, háromszor akkora más földet kaphat a gazda. Így tehát nem károsodhat, sőt előny érheti.

Ha a miniszter a tagosítást célszerű-

„TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Az ajándék.

Irtá: Csehov.

Sasa Smirnov egy nap gondosan ujságpapírba burkolt tárgygyal a hóna alatt, jelent meg Kosolkov doktor fogadó-órájá.

— Nos, kedves barátom, — köszöntötte az orvos — hogy érzi magát?

Sasa szívére szoritotta kezét és izgalmas hangon mondta:

— Doktor ur, az édes anyám tisztelteti és ezerszeresen szívből köszöni, hogy engem, egyetlen fiát kigyógyított a veszedelmes betegségből és megmentett az életnek. Nem is tudjuk, miként rójuk le...

— Csak kötelességemet teljesíttem, — háritotta el betegének hálálkodását az orvos. — Mindenki más a helyemben csak így tett volna.

— Lássá dr ur, mi csak szegény emberek vagyunk és sajnos, nem tudjuk megfizetni az ön fáradozását. Pedig ez nagyon a szívünkbe markol, mert oly igen szerettünk volna... Hálánk csekély jeléül, kérjük, fogadja el ezt

tőlünk... Ritka műtárgy és valódi bronzból készült.

— De hiszen teljesen felesleges, hogy valamijüket nekem ajándékozzák, — mérgelődött az orvos.

— Nem, doktor ur, ajándékunkat nem szabad visszautasítania, — szölt Sasa, miközben a csomagot bontogatta. — Ezáltal édesanyámat és engem mélyen elszomorítana... Valóban szép dolog és nagy művészi értéke van. Edesapa hagyta reánk és mi úgy őriztük, mint egy drága emléket. Edesapa ugyanis a régi műkincsek összevásárlásával foglalkozott és eladogatta azokat a műbarátoknak. Most is ebből tartjuk fenn magunkat.

E szavakkal Sasa ünnepélyesen az asztalra helyezte az ajándékot: kis bronzkandeláber volt ez művészi kivitelben. Csoportozatot ábrázolt. A doktor habozva nézte az ajándékot. Vonakodott.

— Igen a dolog nagyon szép, — mondotta — de, hogy is mondjam csak...

— Mi aggasztja doktor ur, — kérdezte Sasa hevesen.

— Nos úgy vélem, ezt a kandelábert semmi esetre sem állíthatom itt fell!

— Hisz ez nevetséges doktor ur! Azt hi-

szem, mégis csak a művészi érték a fő, — szölt Sasa sértődötten. — Nézze csak meg, mily finomak, graciózusak az alakok. Ugy tűnik fel, mintha az alakok valóban élneek; figyelje csak meg az arcvonások eleven kifejezését.

— Értem én ezt mind, fiatal barátom, — felelt az orvos — de azért a lámpást mégsem állíthatom fel.

— Doktor ur! Ön megmentette az életemet és mi örömmel odaadjuk önnek, ami nekünk a legértékesebb és legdrágább. És csak szívből sajnáljuk, hogy a párját is nem adhatjuk hozzá...

Köszönöm kedves barátom és adja át üdvözetemet tisztelt édesanyjának, de... az ajándékot nem fogadhatom el... azaz, csak hagyja itt, szölt végül Kosolkov doktor, mikor betege elkomorodott arcába pillantott.

Sasa elbucsuzott megmentőjétől és újra sajnálkozott, hogy nincs meg a másik lámpás is.

Mikor aztán elment, Kosolkov doktor sokáig nézte a kandelábert és gondolatokba merült.

— Tényleg művészi értékű, ehhez kétség sem fér. Eldobni nagyon is kár volna — ösz-

Ne féljen és ne
 rettegjen a
 kolerától, mert

Itt a király

legegészségesebb alkalikus
 baktérium mentes
 üdítő és borviz

KAPHATÓ MINDENÜTT.

nek mondja ki, úgy a törvényszék a tagosítást csak akkor rendeli el, ha a tagosítást kívánók birtoka, holdszám szerint, a tagosítandó terület egy negyed-részt kiteszi. Az állam, a törvényhatóság, a község, az egyházak és a kiskorúak birtokát a tagosítók birtokához számítják.

Azok tehát, akik a néppel érintkeznek: a jegyzők, a tanítók, a papok, a telekkönyvvezetők iparkodjanak a község népét a tagosítás előnyeiről meggyőzni s őket a tagosítás megkérésére reábirni.

Most jelent meg a földművelésügyi miniszterének kiadásában a tagosításról szóló derék kis művecske, amely népszerű modorban igen vonzóan ismerteti a tagosítás előnyeit, az eljárás megindításának, folytatásának egyszerű módzatait.

Kívánatos volna, ha ezt a könyvecskét a falu értelmes emberei egy egyszerű levelezőlapon megkérnék a minisztertől, aki azt ingyen, szívesen megküldi.

A Sternberg — Károlyi - affér. Gróf Sternberg Adalbert és gróf Károlyi József lovagias ügyében tegnap nem történt döntés. Sternberg egész nap segédek keresett; több fiatal sportember és arisztokrata ajánkozott nála, ő azonban a politikai világban szereplő arisztokratákat keresett, mert — és ez a lapokban elhelyezett nyilatkozataiból is látszik — ügyéből mindenképpen politikai affért akar csinálni. Végre tegnapelőtt este sikerült neki segédekül megnyerni herceg *Lichtenstein* Altrédet és herceg *Solm* Sándort az osztrák császári automobil-klub alelnökét. Solms herceg tegnap délelőtt még nem érkezett meg Prágából. Ilyen körülmények közt a segédek délután találkoztak.

szegte eszméit — de a szalonban felállítani kész lehetetlenség. Kinek is adhatnám oda?

Némi töprengés után eszébe jutott, hogy barátjával, Uchov ügyvéddel szemben leköteltnek érzi magát, mert szíveségből elvállalta és sikerre vitte egy perét.

— Szerencsés ötlet! — gondolta — nem illenék, hogy mint jóbarátot, pénzzel kínáljam, leghelyesebb tehát, ha ily módon méltányolom munkáját. Uchov agglegény és minden álszeméremtől mentes . . .

Kosolkov doktor nem akarta hosszúra nyújtani az ügyet s ezért a kandeláberrel azonnal a barátjához ment.

— Kedves barátom, — mondta, — eljöttem, hogy fáradságodat megköszönjem . . . Mivel védelmedért nem akarsz pénzt elfogadni, kérlek, legalább ezt az apróságot, hálám bizonyosságát ne utasítsd vissza . . . Igazán nagyon szép dolog.

Mikor az ügyvéd az ajándékot meglátta, határtalan volt elragadtatása.

— Hisz' ez nagyszerű! Csodás! Honnan tudtad ezt előkeríteni?

Amint azonban elragadtatása lecsillapult, az ajtó felé pislantva mondta:

— Tudod, Kosolkov, azért csak vidd megint magaddal . . . nem fogadhatom el . . .

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

Budapest, augusztus 12.

Návay Lajos alelnök egynegyed 11 órakor nyitja meg az ülést. Bemutatja Tóth János, Désy Zoltán és Kelemen Béla szadadságkérő levelét. Jelenti, hogy 20 képviselő a szabadságkéreken névszerinti szavazást kíván és a szavazásoknak a legközelebbi ülésre való halasztását indítványozza. Bemutatja Budapest nyolcadik kerületének három kérvényét és Brassó, Kézdivásárhely városok feliratát a véderőjavaslatok ellen. Indítványozza, hogy a kérvények a Ház asztalára tétessenek.

Mádi-Kovács János a kérvényeknek más bizottságokhoz való utasítását indítványozza.

Elnök jelenti, hogy e kérdésen 20-nál több képviselő névszerinti szavazást kér és a szavazásoknak elhalasztását kívánja.

Felolvassák az interpellációs könyvet, melybe a következő interpellációk vannak bejegyezve:

Jaczkó Pál: Az érmelléki gazdálkodók segélyezése tárgyában a földművelésügyi miniszterhez,

Györffy Gyula a hadügyminiszter-válság ügyében a miniszterelnökhöz,

Beck Lajos a szombathelyi színház égés által nyomorba jutott színjátszó-társaság segélyezése ügyében.

Elnök indítványozza, hogy az interpellációkra fél 1 órakor térjenek át.

Sorra kerül a

névszerinti szavazás

Baja város közönségének feliratára vonatkozó elnöki indítvány és Lovász Márton ellenindítványa felett. A Ház többsége az elnök indítványát fogadja el.

Megtörténik a névszerinti szavazás Budapest VII. kerülete polgárságának, a brassói, szarvasi és gyomai polgárságának feliratára vonatkozó indítványok és az ezekkel szemben beadott ellenindítványok felett. A Ház többsége mind a három esetben az elnökség indítványát emeli határozattá.

Elnök ezután öt percre felfüggeszti az ülést.

Szünet után

Beck Lajos interpellált a szombathelyi szintársulat érdekében, mely leégett és csak kevés támogatást nyer a kormánytól.

Ráth Endre az ingatlan illeték és a dohány illeték ügyében interpellál.

Györffy Gyula visszavonta interpellációját.

Batthyány Tivadar gróf a tisztviselők viszonyainak a rendezése dolgában interpellált.

Héderváry Károly gróf miniszterelnök röviden felel, — de érdemleges választ nem ad.

Végül **Vázsonyi** Vilmos interpellált a tanítószövetség dolgában.

Vázsonyi Vilmos interpellációt intéz a vallás- és közoktatásügyi miniszterhez, mert a miniszter a tanítók szabad egyesületének szeptember 15-ére kért közgyűlésén nem engedi meg, hogy a szociálista tanítók a fennálló társadalmi rend és a vallás ellen izgassanak. A miniszter kilátásba helyezte, hogy ha a közgyűlésen oly izgató beszédek fognak elhangzani, mint amilyen közlemények az egyesület hivatalos lapjában megjelennek, fel fogja oszlatni az egyesületet. Vázsonyi az egyesületi jog megsértéséről panaszkodott, majd áttért a miniszter azon rendeletére, melylyel *Verner* Jenő fővárosi tanítót eltiltotta a *Tanító* című lapszerkesztésétől. Ezzel a miniszter — az interpelláló szerint — a fővárosi autonómiajába avatkozott. A főváros tanítóival csak a törvényhatóság rendelkezhet. Lapot mindenki szerkeszthet. Ezt a jogot az állampolgároknak az 1848. XVIII. törvénycikk biztosítja. A tanítók egyesületének miniszterileg jóváhagyott alapszabályai vannak. — Kérdi a minisztert, hogy mi jogon cselekszik a sajtótörvény ellenére és mi jogon avatkozik a fővárosi autonóm jogaiba?

Farkas Pál helyeselte Vázsonyi beszédét. De Herczeg Ferenc közbe szólt, nem mondhatnám, hogy helyes. Erdekess, hogy Vázsonyi beszéde alatt az egész ellenzék kivonult.

Az ülés vége egynegyed 3 órakor ért véget.

— De miért nem? — kérdezte ijedten a doktor.

— Nos, ha tudni akarod a dolog kissé kellemetlen; az alakok nem egészen megfelelőek.

— Csak nem adsz nekem kosarat? Az ördögbe is ostobaságot akarsz tenni. Biztosítalak, hogy műkincs. Nézd csak milyen eleve nek, kifejezők az alakjai! Nem barátom, félre az ellenvetéssel. El kell fogadnod . . .

Es boldogan, hogy az ajándéktól megszabadult, gyorsan távozott barátjától.

Amint Kosolkov elment, az ügyvéd, minden oldalról megnézte a lámpást és épúgy azon törte tejt, mit kezdjen vele, mint előbb a doktor.

— Szép darab, — bírálta. — Eldobni kár volna, de még sem tarthatom meg . . . Legjobb volna odaajándékozni valakinek. De kinek? Ah, most jut eszembe, hogy Saskin barátomnak, a kómikusnak, ma van a jutalomestélye; az szereti az ilyen csecsebecskéket, — neki fogom adni.

Ugy történt. Estére Saskin megkapta a kandelábert. Előadás után vállvonogatva nézte az ajándékot és azt mondta:

— Mit csináljak ezzel a lámpással? Tisztes polgári lakásban lakom és csak a színpa-

don jó a szabadosság. Tehát nem állíthatom ki, mint egy fényképet . . . Mit ér hát?

— Adja el — tanácsolta a színházi borbély. — Itt a közelben lakik egy öreg asszony, aki ilyen műtárgyakkal kereskedik. Tudom a címét.

A komikus megköszönte a jó tanácsot és követte is.

Néhány nap múlva, mikor Kosolkov doktor épen egy tudományos kérdésben elmerülve gubbasztott íróasztalánál, hirtelen kinyílt az ajtó és — Sasa Smirnov lépett be. Sugárzott a boldogságtól, mosolygott és a szeméi ragyogtak.

A kezében megint egy papirosba csomagolt tárgy volt.

— Doktor ur — kezdte — képzelje örömmel! Egészen véletlenül sikerült a kandeláberhez egy teljesen megfelelő párt szereznem . . . Édes anyám most oly boldog . . . Hiszen az egyetlen fia vagyok . . . Es ön megmentette az életemet . . .

Remegve a hálás, meleg örömtől, Sasa a doktor ámuló pillantásától kísérve, az asztalra helyezte a kandelábert. Kosolkov pedig felnyitotta ajkait, hogy valamit szóljon, de nyelve hirtelen felmondta a szolgálatot. Némán meredt maga elé.

Reggelizés előtt félpohár

Schmidthauer-féle

Használata valódi áldás gyomorbetegségeknek, székszorulásban szenvedőknek.

Igmándi keserűvíz

Az elrontott gyomor 2-3 óra alatt teljesen rendbe hozza. Kis üveg 40 fill. Nagy üveg 60 fill.

Kapható Nagyvárad és vidékén minden gyógyszerárban és jobb fűszerüzletben.

Ujítás a levélgyűjtésnél.

Értekezlet a postaigazgatóságon.

Erdekes és különösen a kereskedő világra nagy fontosságú ujítást szándékozik megvalósítani már a közeljövőben *Siket Traján* posta- és táviráda igazgató. Az ujítás abban nyilvánulna, hogy a jelenlegi és a kereskedők levelezéseire hátrányos levélgyűjtés módja helyett egy a mai és a nagyváradai forgalomnak minden tekintetben megfelelő levélgyűjtést honosítanának meg. Ebben az ügyben *Siket Traján* igazgató tegnap délután 5 órára értekezletet hívott össze, melyen jelen voltak; *Siket Traján*, *Semasszenka Ernő*, *Ujfalussy Károly dr.*, *Krámer Károly*, *Horvát Béla*, *Sas Ede*, *Szirmay Odön*, *Dutka Akos*, *Faragó Rezső*, *Tyll János*.

Az értekezlet megnyitása után az igazgató részletesen ismertette azt az óriási feladatot, melynek teljesítésére a posta hivatott. Igen érdekesen ismertette a magyar posta előnyeit, majd összehasonlítva azt a német postával, annak hátrányait sem hallgatta el.

Statisztikai adatokkal igyekezett bebizonyítani, hogy a nagyváradai postaigazgatóság kerületének forgalma a legnagyobb az egész országban. Számszerű adatokkal világította meg azt az óriási fejlődést, mely évről-évre tapasztalható.

A posta és a kereskedelmi forgalom ismeretése után rátért az igazgató arra, hogy ez a folytonos fejlődés megkívánja azt is, hogy gyors kezelési módokat igyekezzen a posta az igényeket kielégíteni. Különösen fontos a kereskedő világra, levelezésének gyors lebonyolítása, ami a mai rendszer mellett fizikai lehetetlenség. Igaz ugyan, hogy jelenleg Nagyváradon 91 szekrényből 4 kocsi napi 15 fordulással gyűjti össze a leveleket, mégis kevésnek bizonyul.

Az ujítás abban nyilvánulna, hogy a villamos kocsikat, melyek öt percnél közeledek a pályaudvarra, levélgyűjtő-szekrényekkel látnák el.

Ilyen módszer már Szombathelyen van és ott kitűnően bevált. A szekrények a villamos kocsiknak könnyen megközelíthető részén lennének elhelyezve. A mozgó levélgyűjtő-szekrényekben összegyűlt leveleket a pályaudvaron egy külön nagyobb levélgyűjtő-szekrénybe helyezik el, ahonnan minden 10 percben veszik ki és osztják szét vonaluk szerint.

A szekrények alakjának megállapításában nem jött létre megállapodás, ezt a villamosvasut igazgatójára bízta az értekezlet, mely azt kötötte ki, hogy a készítenő szekrény megfelelő legyen a célra. A szekrények elhelyezését is az igazgató belátására bízták.

Az ujítás természetesen nem azt célozná, hogy a kereskedők csupa kényelem szeretetből, minden körülményeket, vagy jelentéktelen levelezésüket a villamos kocsik útján bonyolítsa le, mert így esetleg felhalmazódik a levélforgalom és a szétosztás késedelme szenved. A villamos levélforgalom csak a sürgős levelek továbbítását célozza és hogy ez keresztülvihető legyen, számít az igazgatóság a közönség belátására, nehogy az esetleg két órai késlekedést meg nem érő küldeményeket is ily uton továbbítsák.

A csak a Szent László térig közlekedő kocsik szintén fel lesznek szerelve levélpostaszekrényekkel, ezek tartalmát a Szent László téren fogják kiüríteni egy nagyobb levélgyűjtő-

rénybe, melyből kerékpáron viszik majd ki a pályaudvari postára.

Semasszenka Ernő megígérte, hogy legközelebb egy levélgyűjtő-szekrényvel felszerelt kocsit fog bemutatni az értekezletnek.

Sas Ede a nagyváradai lapok nevében *Siket Traján* postaigazgatónak a sajtó támogatását igéri meg.

Az értekezlet délután fél két órakor ért véget azzal, hogy a továbbiak tárgyalására a felszerelendő kocsik bemutatása után jönnek újból össze.

Szirmay L. Arpád jubileuma.

Aki ismeri nagy dolog időben az alföldi községeket, tudja, hogy épkezláb ember nem akad hétközi időben a faluban, künn dolgozik mindenki s este agyon fáradva pihen a kimerült ember.

S mégis hét közepén egyik alföldi községnek, Szarvasnak népe azért a munkából s az éjszakába benyúló hatalmas tüntetést rendezett egy katolikus papnak.

Sűrű porfelhőből vörös fáklyafényben húzódtott a tömeg a gróf *Bolza* kastélytól. Aki résztvett a tüntető menetben, azt a szive hozta és hozott ezernyi népet, mely teljesen megtöltötte a plébánia előtti teret s zugott lelkesen a dologban fáradt ezrek ajkáról az éljen és sugárzott ajkukról az őszinte lelkesedés, amíg éljenek. Gróf *Bolza* Alfonz dr. vezette a fáklyás menetet s a tüntetés tartott kordont az óriási tömegben.

A plébánia előtt körben álltak a fáklyavivők, s amint felhelyezkedett a tömörkedő nép, bámulatos precizitással kezdett énekébe a dala és a *Privler Pál* kántor által vezetett kvartett.

Az első üdvözlő dal után gróf *Bolza* Géza állt fel és messze csengő szép organummal, igazán a szív mélyéből jövő beszédet tartott, melynek a szónoki készség csak a szép külsőt adta meg, de melegségét, értékét ex abundancia cordis, egy mély hittvallói szív kölcsönözte.

A mindenki által tisztelt főúri szónok a plébánia ablakában álló jubiláns plébánoshoz fordult:

Ünnepnapról beszélt, egy évfordulóról, mely Isten kegyelméből 25-ik éve a jubilánsnak, s Isten kegyelméből 25-ik örömteljes év a hűveknek és Szarvas polgárainak, kik szerencsések, éppen ezt a lelki vezért magukénak érzni.

Az ünnep külsőségében nagy arányú lett, nemcsak szeretett plébánosukat üdvözlük azok, kik egész lelkükkel, szeretetükkel az ő hívei a katolikusok, hanem a páratlanul kötelességtudó polgárt, a nagy értékű munkás férfit az egész város népe.

Tüntetés lett az ünnepélyből. Igenis, tüntetni jöttünk, hogy lássa a tekintély tisztelőiben megingott világ, hogy van még vallásos érzés, van még méltányolási tudása az igazi érdemnek, van még mód, hogy önmagát becsülhesse meg a nép, mikor egy talpig egész embert, egy papi élet értékes munkáját becsüli meg.

Tüntetésünk egyenként és így tömegben. Tüntetésünk a szeretetünkkel, a mi kedves plébánosunk, a mi nagyérdemű polgártársunk előtt. Onként — szívből.

Áldja, óvja, éltesse az Isten!

Elemi erővel tört ki az éljenzés a beszéd hatása alatt. A népből asszony, férfi oda futott az ablakban álló plébánoshoz és csókolgált kezét s az egyszerű szív felejthetetlen, szeretetteljes szavaival üdvözölték.

Igazán csak az érdem viszonzása lehet az ilyen jelenet.

Nehezen jött szó a meghatott jubiláns *Szirmay L. Arpád* ajkára. Jó ideig csak nézte

az érte lelkesülő tömeget, melynek ismerte apraját-nagyját, meghatottan szólt azután:

Méltóságos gróf ur, kedves híveim és polgártársaim! 25 éve vagyok plébános e hatalmasan fejlődő alföldi községben s midőn e pillanatban visszagondolok erre az elmúlt 25 évre, érzem, hogy ez idő munkáját, mit végeztem, csak az önök szeretete tarthatja olyan értékesnek, hogy ilyen fényesen mutassák elismerésüket érdememen felül.

Először is méltóságodhoz fordulok. A méltóságod ősei szabadították fel a jobbágyágból ezt a népet és a méltóságod családja alapított itt hitközséget. Méltóságod családjához és személyéhez fűződik itt minden nemes irányu haladás.

Ilyen egyén megbecsülését megnyerni nagy érték, nagy jutalom nekem.

Hálásan fordulok polgártársaimhoz, meg-tisztelő megjelenésükért.

Nagyobb jutalmat nem tudok elképzelni bármely pályán töltött, bármily hosszú idő után, mint a független polgárok elismerését.

Az önök mostani megjelenésében van egy nagy tanulság, mely ragyogóbb a fáklyák fényénél, — az hogy vannak még polgári erények, melyekkel megbecsülik még az apró érdekeket is, melyeket pedig csak szeretetük emel értékké. Nem áll arányban működésem eredményével az önök tüntető megtisztelése, de boldogan fogadom el, nem érdem jutalmaként, hanem szeretetük felejthetetlen megnyilatkozása gyanánt.

Igérem ez ünnepélyes pillanatban, hogy minden tudásommal hitközségem és polgártársaim javára fogok működni.

Szeretetükért áldja meg e község népet a legtökéletesebb szeretet, a jó Isten.

Uj éljen riadt fel, lelkes dalba kapott a kitűnő énekhar, azután újra kifejlődött a menet s sokáig állottunk meghatva e tüntetés hatása alatt.

Este családias együttlétbenült vacsorán a plébánián az egész kegyuri család és a kerületi papság.

10 én, csütörtökön volt az ünnepeltetés fénypontja. Délelőtt fél 10 órakor a róm. kath. hitközség egy díszes, gazdagon aranyozott kelyhet adott át *Szirmay L. Arpád* plébánosnak. 10 órakor indult a plébánia lakból az impozáns körmenet a templomba, hol a hálaadó istenitisztelés *Te Deum*-mal kezdődött. Szent mise alatt Gróf *Bolza* Alfonz vezetésével gyönyörű kétszólamú misét énekelt a szarvasi kisebb dalkör. *Gradualera Bugyis* Andorné, offertoriumra *Fuchs* Rozália művészies éneke emelte az ünnepség fényét.

Szent mise után számos küldöttség tisztelt: az endrődi kerületi papság dr. *Dunay* Alajos szentandrási plébános vezetésével; a szarvasi ág. ev. hitközség *Zvarinyi* János lelkész, az izr. neológ hitközség *Szemő* Gyula, az ortodox hitközség *Blumm* rabbi vezetésével. A szarvasi róm. kath. hölgyek küldöttségét *Kollár* Lajosné vezette, ki kedves beszéd kíséretében egy gyönyörű virág csokrot nyújtott át.

A róm. kath. hitközség küldöttsége, melyet *Reitter* Ferenc meghatott szavakban tolmácsolta azt a nagy tiszteletet és szeretetet, melyet *Szirmay* plébános 25 éves működése alatt a hívek részéről megérdemelt.

Tisztelt még a főgymnázium, tanítóképző, iparostestület, a szentandrási s kondorosi hitközség küldöttsége.

Táviratilag küldték gratulációjukat körülbelül 40-en.

Déli egy órakor fényesen sikerült 300 terítékű diszebed volt az *Arpád* szállóban, melyen részt vettek a grófi kegyurak és kegyurnők, az endrődi ker. papság, számos pap más kerületekből, Szarvas város összes intelligenciája s a környékbeli előkelőségek.

Első szónok volt gróf *Bolza* Géza, ki meleg szavakkal sorolta el *Szirmay L. Arpád* érdemeit. Beszéltek még: *Zelinka* János endrődi plébános, *Liska* János ág. ev. egyházfelügyelő, *Spiegel* Armin rabbi, *Moeskonyi* József gymn. igazgató, *Benka* Gyula ny. gymn. igazgató. Óriási hatást ért el gyönyörű beszédével *Pálffy*

Béla gyomai plébános. Ezenkívül még számos beszéd hangzott el. — Azután *Szirmay L. Arpád* válaszolt az elhangzott beszédekre s mindnyájuknak meleg szavakban köszönte meg azt a tiszteletet és szeretetet, mellyel a mai napon elhalmozták.

A diszebednek délután négy órakor volt vége.

A »Szarvasi Hírlap« ez ünnepélyes alkalomból rendkívüli kiadást adott ki a jubiláns jól sikerült arcképével.

Békésmegye ezen emporiumán fényes ünnepe volt ez egy papnak, bizonyították a szeretetnek.

Az országos munkapárt elismerése.

A nagyváradai nemzeti munkapárt vezetősége sürgönyileg értesítette az országos munkapártot arról, hogy Nagyvárad város törvényhatósága állást foglalt az obstrukció ellen. Az értesítésre tegnap a következő távirat érkezett *Perczel Dezső* pártelnöktől:

Nagyvárad város törvényhatósági bizottságának hazafias állásfoglalása parlamentarizmusunkat már is teljesen veszélyeztető és fenyegető obstrukcióval szemben mindnyájunkat lelkes örömmel töltött el.

Perczel Dezső, pártelnök.

A templomba csapott a villám.

A villamos vasut üzemét is megzavarta.

Tegnap, szombaton délután egy és két óra között óriási égiháboru vonult keresztül Nagyvárad felett.

Sötét felhők gomolyogtak délnyugat felől s már jó előre jelezték, hogy vagy felhőszakadás, vagy égiháboru közeledik.

Pár perc múlva óriási égiháboru tört ki, egymást érte a villámok s vakító fénysávok cikáztak át a terhes felhőkön.

A villám több helyen lecsapott a városban s jelentékeny károkat okozott, sőt a villamos vasut forgalmát is megzavarta s körülbelül egy óráig az összes vonalakon szünetelt a forgalom.

Villám a templomban.

Délután 2 óra 40 perckor rémes, vakító fény töltötte be a váradvelencei Templomteret és környékét, amelyet egy pillanattal később borzalmas csattanás követett. A házak ablakait megrázta a levegő óriási nyomása.

A villám lecsapott a váradvelencei római katolikus templom tornyába. Megrongálta a toronyóra szerkezetét: a torony fából levő berendezésében is károkat okozott; egy vastag gerendát összetört, több ablak üvegét kitorzta. A toronyból a villamos világítás vezetékén a templomba jutott a villám s az egész vezetékét tönkretette. A hol a villamos vezeték a falon végig vonult, a villám megpörkölte a falat.

Azt vélték, hogy a villám felgyújtotta a tornyot s a tűzoltók kivonultak, de nem volt rájuk szükség, mert a villám nem gyújtott.

A villamosvasut vezetékén.

A villám a városi villamostelep gépházába is bejutott.

Hogy a templomból került a villám a Templom téren keresztülfutó villamos vasuti felsővezetékbe, vagy egy másik villám csapott a vasuti vezetékbe s ezen át jutott be a villám a gépházába, ezt nem lehet megállapítani.

A városi villamos telep váltakozó áramu, energia szolgáltatásra van berendezve, a világítás céljaira; a villamos vasut üzemére részére

pedig egyenáram szükséges. E célból a telepen két átalakító gép van berendezve, amely a váltakozó áramot 550 voltos egyenárammá alakítja át.

A vasut külső vezetékéről ebbe a két gépbe jutott a villám s a gépeket áttütötte annyira, hogy a gépek használhatatlanná váltak.

Szűcs Béla főgépész, aki az igazgató távollétében az egész telepet vezeti, azonnal intézkedett, hogy a megromlott gépek kijavítását megkíséreljék. Egy órai erős munka után az egyik átalakítót üzemképes állapotba hozták, annyira, hogy a villamos vasut személyforgalmának lebonyolítására elegendő áramot képes átalakítani, a másik gép azonban annyira hasznavehetetlen, hogy legfeljebb 3—4 nap alatt lehet kijavítani. Addig a teherforgalom szünetel.

A telepen a villamos részére levő akumulator éppen annyi áramot tudott szolgáltatni, hogy az összes villamos kocsik be tudtak vonulni a pályaudvarukra.

Egy óráig szünetelt az egész városban a villamos forgalom, míg a gépet helyreállították.

*

Mint halljuk, a megyei kórház villamos vezetőjére is lecsapott a villám és pedig oly erővel, hogy a kórház villamos vezetékét megrongálta.

A telefon-hálózatban is sok zavart okozott az égi háboru és igen sok telefon állomáson hatalmas villamos láng csapott ki a telefon-gépből.

Az égi háboruval együtt nagy zápor ömlött, amely megtisztította az utcákat.

A munkapárt vacsorája. A munkapárti képviselők tegnap este pártvacsorára jöttek össze Gerbeaudnál. A rendes heti pártvacsoránál nagyobb jelentősége volt ennek a tegnapi összejövetelnek már külsőségeinél fogva is. Szokatlanul nagy számban voltak együtt a munkapártiak, ott volt gróf *Khuen-Héderváry* miniszterelnök, *Berzeviczy Albert* házelnök és több főispán is. Ugy látszik, az utóbbi napokban mindinkább erősebben terjedő híreket akarták megcáfolni azzal, hogy tüntetőleg hangoztatták a párt egységét és kitartását. A rendes szokástól eltérőleg felköszöntök is voltak a tegnapi vacsorán. Az elsőt *Dániel Gábor* mondotta a miniszterelnökre. Gróf *Khuen-Héderváry* Károly, megköszönve az óvációt, kijelentette, hogy a munkapárt egységére sohasem volt olyan nagy szükség, mint most és ő bizik is abban, hogy a párt mostani egysége változatlanul fenmarad. Báró *Vojnick István* *Berzeviczy Albert*et köszöntötte fel. Így ünnepelték a képviselők a miniszterelnököt, mikor általános meglepetésre felállott báró *Gerliczy Ferenc* és gróf *Tisza Istvánt* köszöntötte fel.

Oberwalder és Ladstädter
udvari kalapgyárosok
szalmakalap készítményei legkedvezőbben
REICHARD áruháza
cégénél kaphatók.

115 A

UJDONSÁGOK.

Szent István napja Esztergomban.

Esztergom városa az idén is egyházi és hazafias ünnepekkel üli meg dicső szülőjének, Szent István királynak napját. A két napra tervezett ünnep kiváló alkalmul szolgál az ősrégi város tömeges felkeresésére és nevezetességeinek megtekintésére. A program szerint augusztus 19-én este Szent István születési helyét nagyszerűen kivilágítják, a várkastán toronyzenét és tűzijátékot adnak.

Az ünnep reggelén a város polgársága diszfelvonulást rendez a várba, melynek az idén is különös fényt és jelentőséget fog adni dicsőült nagyjaink *Szent István*, *Szent László* *Szent Imre* ereklyéinek egyházi pompával történő körülhordozása. A körmenetet dr. *Fehér Gyula* praelátus-kanonok vezeti.

A főszékesegyházban dr. *Rajner* Lajos püspök, érseki helynök pontifikális nagymisét tart, mely alatt a kóruson ifj. *Buchner* János karnagy egy orchestrális mesterművet dirigál. Az egyházi szónoklatot az idén dr. *Rott* Nándor praelátus-kanonok tartja. Majd *Wimmer* Imre polgármester a közönség nevében megkoszoruzza Szent István születéshelyét, a *Simor* János hercegprimás által korhűen és művésziessen restaurált várkápolnában. Kiemelkedő lesz az egyházenetörténeti hangverseny is, melyet a kiváló zeneműértő *Bogisich* Mihály v. püspök, a Magyar Tudományos Akadémia I. tagja rendez a bazilikában. Délután sportversenyek, népmulatság, este a Nagy Dunán lampionos csolnakverseny, tűzijáték és dalosverseny lesznek.

Az ünnepen a város, a főszékesegyház és a primási palota összes nevezetességei, mint Szent István király születési kápolnája, a Bakács kápolna, a bazilika látnivalói, a primások temetkezési helyei, műtörténeti becsü kaptár és a Simor-muzeum egyéb terei a primási palotában, művészi szobrok, a belvárosi templom főoltára, régi és újabb templomok, Botyán János palotája (Városház), Jó Pásztor-kápolna, Kálvária stb. megtekinthetők.

A kereskedelmi miniszter Budapest nyug. pályaudvar—Esztergom, Esztergom—csavargózás és Párkány-Nána közötti vonalon ugyanazon 30 százalékos menettérti kedvezményt engedélyezte, mint Szent István napján az ország bármely részéből Budapestre.

A kedvezményes jegyek folyó év augusztus 18., 19. és 20-án délelőtt adatnak ki. Esztergom város örömmel kéri és várja a nemzeti záradoklat ünneplő közönségét.

* **Az oltáregylet ajtatóssága.** Az oltáregyesület ma, vasárnap a várad-olaszi plébánia templomban tartja meg ajtatósságát; reggel 7 órakor szentségkítétel és szent mise, délelőtt 9 órakor ünnepélyes szent mise és szent beszéd, délután 5 órakor szent beszéd, litánia és szentségbetétel; egész napon szentségimádás.

* **Személyzetiek az egyházmegyéből.** Gróf *Széchenyi* Miklós v. b. t. t., megyés püspök b. e. *Makucz* Ernő utódjává az Orsolya zárda lelkészévé és hitoktatójává *Lipcey* Gyula debreceni káplánt nevezte ki. — *Rácz* Pál gyulai segédlelkész kegyuri bemutatás alapján sarkai plébánossá neveztetett ki. Atalélyeztettek a következő káplánok: *Papp* Béla Zilahról Debrecenbe, *Dominyák* István Eendrődről Ozosházára, *Rákossy* Theodos kapucinus atya Orosházáról Solyomkőre, *Vinkler* Agoston Eendrődről Békéscsabára, *Betukker* Tivadar Ujkigyósról német káplánnak Gyulára; — az új misések közül: *Cercek* Gusztáv Zilahra, *Csernus* Mihály és *Fontos* János Eendrődre, *Pesaeky* Gergely Ujkigyóra, — *Debreczeni* Kálmán pedig székesegyházi karkápláná rendeltetett.

* **Ofelsége születésnapja.** Király Ofelsége születése napján, augusztus 18-án délelőtt 9 órakor a nagyváradai I. sz. székesegyházban hálaadó isteni tisztelet és szentmise lesz, amelyen a hatóságok, hivatalok vezetői és tagjai, valamint a katonaság is jelen lesznek. — Mivel ezuttal Ofelsége születése napja péntekre esik, gróf *Szechenyi* Miklós megyés püspök a börtől az egyházmegye híveit felmentette.

* **Diszes esküvő.** Nagyszámu előkelő közönség jelenlétében tegnap délután 6 órakor vezette oltárhoz a Szent László templomban *Juba* Ferenc dunaszerdahelyi m. kir. állatorvos bájos aráját, *Barabás* Ilonkát, *Barabás* Bélának, a Huzella-cég közbecsülésben álló üzletvezetőjének kedves és nagyműveltségű leányát. Az ifjú párt *Mayer* Antal pápai tb. kamarás, püspöki titkár eskette s magasröptű, szép beszédet intézett hozzájuk. Tanúk voltak: *Huzella* Gyula kir. kereskedelmi tanácsos, keresk. és iparkamarai elnök és *Kuzma* Gusztáv dunaszerdahelyi birtokos. Az előkelő nászközönség tegnap este a Balázsovich család szőlőjében gazdag lakodalmi vendégségre gyűlt össze.

* **Kinevezések.** A nagyváradai királyi ítélőtábla elnöke *Müller* Vendel és *Pogonyi* Andor kir. törvényszéki díjtalan joggyakornokokat díjas joggyakornokokká nevezte ki.

* **Nem sikerült a békéltetés.** *Gerő* Armin rendőrkapitány tegnap megkísérelte, hogy a sztrájkoló kőműves, ács munkások és a munkaadók között békét hozzon létre. E célból békéltetési tárgyalást hívott egybe. Az építő iparosok szövetségének vezetősége nem akart részt venni a tárgyaláson, de a főkapitány kapacitálására mégis megjelentek. Azt kimondotta az értekezlet, hogy csak egyénileg tárgyalnak s az esetleges megállapodást az illetékes fórumok elé terjesztik. Első sorban a szakszervezeti közvetítést tárgyalták. A főkapitány kifejtette, hogy ez kárára van a munkásoknak, mert nem szervezett munkások is vannak. A kollektív szerződéssel is foglalkoztak. Eredmény azonban lett. A szakszervezet képviselői kijelentették, hogy az elutazott kőművesek hétfőn Kecskeméten, ahol jelenleg vannak, gyűlést tartanak s ezen megbeszélnek, úgy a szakszervezeti munkaközvetítés, mint a kollektív szerződés ügyét s kedden nyilatkoznak. *Sztarill* Ferenc szintén kijelentette, hogy a szövetség elé viszi az ügyet újból.

* **Miniszterek a Tátrában.** Gróf *Khuen-Héderváry* Károly miniszterelnök ma este három napi üdülésre, Tátralomnicra utazik. *Lukács* László pénzügyminiszter tegnap este utazott néhány napra a Tátrába.

* **Csendélet a Réten.** *Vadász* Gyula cigány zenész tegnapelőtt este egyik halász-utcai kocsmában mulatott egy társával. Ejtél felé már alaposan be volt rugva és az a gondolata támadt, hogy kikergeti a többi vendéget a kocsmból. Elő is vette *Browning* revolverét és távozásra szólította fel az ott idogáló vendégeket. Miután azok nem voltak hajlandók távozni, *Vadász* Gyula ötször közibük löött. Szerencsére e lövés nem talált. A kocsmárosné telefonon értesítette a rendőrséget. Az elősiető *Tokaji* Ferenc rendőr a már akkor összehajszolt népet szétszórta és a revolvert elkobozta. Mikor *Vadász* látta, hogy baj van, a rendőrt megakartá vesztegetni és 6 koronát ígért a rendőrnek, ha nem kíséri be. A rendőr az ajánlatot visszautasította és *Vadászt* előállította. A rendőrség ellene az eljárást folyamatba tette.

* **A bihari lopott lovak Temes megyében.** Megirtuk, hogy *Szabadhegyi* Géza illyei földbirtokosnak három lovát egy éjszaka ismeretlen tettesek ellopták. A csendőrség akkor szigorú nyomozást indított az ügyben és a nyomozás szálai átnyultak Temes megyébe is. Az erélyes nyomozás eredménye az lett, hogy bár az illyei földbirtokos lovát nem találták, de találtak helyette 47 más lovat, melyek mind *Biharmegye*-ből származnak. A lóköltők megyérmegyére adják a lopott lovakat és így akarnak menekülni a törvény sujtó keze elől.

* **Tűz a vasuti állomáson.** Tegnap délelőtt 11 órakor a nagyállomás vasuti forgalmi hivatala telefonon értesítette a központi tűzoltóságot, hogy az állomáson egy harmadik osztályú vasuti kocsi kigyulladt. A központi tűzoltóság és az olasz i. tűzoltókülönítmény *Jeremiás* tűzoltószakasz parancsnok vezetésével három szerkocsin kivonultak a tűzhöz, de a kocsit már nem tudták megmenteni, mert teljesen elégett. A rendőrség részéről *Jánossy* Gyula rendőrkapitány jelent meg a helyszínen. A megtört hatósági tűzszemle alkalmával megállapították, hogy a kocsi gáztartányának szelepe nyitva maradt s valaki a kiömlő gázt készakarva, vagy vigyázatlanság folytán meggyújtotta.

* **Trachoma a vármegyében.** A vármegyéből tegnap érkeztek be a trachoma járványról szerkesztett kimutatások. Ezek szerint a folyó évben 57 esetben fordult elő ez a veszedelmes szembetegség. Legtöbb volt a margitai uradalomban, ahol a trencsényi arató munkások közül 18 munkás szenvedett trachomában. Belényesben egy beteget találtak, de 60 évű szeme hurutos volt.

* **Ünnepontó altábornagy.** Zomborból írják: *Kiss* Zsigmond altábornagy, a szegedi honvédkerület parancsnoka nincsen figyelemmel az ünnepnapokra. Gyakorlatokat, meneteleket tartat vasárnapokon és ünnepnapokon éppen úgy, mint hétköznapon. A hatodik honvédezed Zomborban állomásozó zászlóaljja parancsot kapott az altábornagtól, hogy holnap, vasárnap *Szabadkára* meneteljen, ahonnan az őszi gyakorlatokra *Nagyboldogasszony* napján fog elindulni. Az altábornagy pünkösdkor, áldozócütiütiökön és más vasárnapon is rendelt el meneteléseket.

Aki sokat ül, rosszul emészt. A nápolyi királyi orvosi-klinika tudományos jelentései felemlítik, hogy egy kis adag természetes **Ferencz József**-késérüviznek naponkénti éhgyomorra való használata nemcsak megjavítja a gyomorműködést, hanem a belek renyhességét is sok esetben annyira mérsékli, hogy más orvosszerek használata feleslegessé válik. — A gyógyszerárakban és fűszerkereskedésekben határozottan **Ferencz József**-késérüvizet kell kérni. A Sztéküldési-Igazgatóság Budapesten.

* **Nem kapnak csendőrséget.** Hencida község előljárósága, tekintettel az ottani zilált közbiztonsági állapotokra, kérte a belügyminisztert, hogy a községben csendőrséget létesítsen. — Belényesujlak községe pedig azt kérte, hogy a sólyomi őrsöt helyezték át Belényesujlakra. A két kérelem tárgyában tegnap értesítette a miniszter az alispánt, hogy azokat nem teljesítheti.

* **Verekedő főpincér.** Véres verekedés színhelye volt tegnap a Polgári kávéház. Egy helybeli iparos mester lett a verekedés áldozata. *Beringye* Jánosnak hívják a szerecséltent. *Beringye* tegnap este a kávéházban mulatott. Tizenegy óra felé haza akart menni és hívta a főpincért. Az elszámolás közben összekülönböztek és a főpincér arcul ütötte *Beringyét*.

Beringye visszaütött, mire a főpincér azzal felelt, hogy előhívta feleségét és ketten úgy elverték, hogy a nehéz sebeivel a mentők szállították be a közkórházba. A verekedő főpincért a rendőrség letartóztatta.

* **Pöstyén-fürdőn** építették most a világ legnagyobb rádium emanációs helyiségét. — A természetes iszapfürdő fölött kb 7000 m³ légür állandóan telítve van a rádium páráival, amelynek belégzése a tudományos kutatás szerint rendkívül elősegíti a források gyógyító hatását. — Ez az új alkotás kétségkívül hatalmas lendületet ad Pöstyénnek, ahol különben az idén is közel 15,000 beteg keresett gyógyulást.

* **A jogi vizsgák rendszerváltozása.** A jogi oktatás és vele a jogi vizsgák mai rendjének gyökeres reformja küszöbön áll. Balogh államtitkár már az ankét megtartásakor kijelentette, hogy ezt a kérdést tekinti a kultuszterca legégetőbb s leggyorsabb megoldást követelő problémájának. Sőt, hogy a reformterv kivitelezése még gyorsabban történhessék, annak rendeleti uton való életbeléptetésére is felhatalmazása lesz.

Az ügyvédjelölti gyakorlat meghosszabbítására vonatkozó törvényjavaslat már beterjesztett a képviselőházba. Abból rövidesen törvény lesz, amely az ügyvédjelölti gyakorlatot két évvel meghosszabbítja s a gyakorlat megkezdését a doktoratus megszerzésétől teszi függővé. A kiknek tehát jogi vizsgái (szigorlat, alap-államvizsga vagy ügyvédi vizsga) vannak hátra, saját érdekükben siessenek, mert az új rendszer az egész vonalon a vizsgák anyagának megszüreződését és eddig nem ismert szigorúságot és precizitást hoz majd magával. E tendencia különben már is érezhető, mert a censorok lépésnyomon fokozódó követelményeket támasztanak a vizsgázóval szemben. — Aki tehát csak teheti fogjon a készüléshez, amelynek egyedül célravezető: időt, fáradságot és költséget megtakarító gyors és biztos módját a jogi vizsgák letétele c. munkában (IV. kiadás, negyvenedik ezer) találja leírva. Díjmentesen küldi dr. Dobó, Kolozsvár, Bolyai-u. 3. 402

* **Pompás változás** Gyakran megcsik, hogy találkozunk hölgyekkel, akiknek arca csodálatosan előnyös változáson ment át. A szeplők, májfoltok, ráncok és mitesszerek, melyek régebben szép számmal díszlettek az illető hölgy arcán, mind eltűntek mint a kámför. Ha őszinte az illető hölgy, akkor elmondja, hogy arcának ezt a pompás változását a világhírű Földes-féle *Margit* Crém-nek köszönheti, amelynek nemcsak az a főelőnye, hogy ideális széppé varázsolja az arcot, hanem az is, hogy teljesen ártalmatlan. Ára kis tégely 1 korona, nagy tégely 2 korona. Kapható minden gyógyszerárban és drogériában. Készíti és postán küldi Földes Kelemen gyógyszerész, Aradon. 252

* **A Rákóczi-ut látványossága.** A nagyváradai Rákóczi-ut fényes üzletei messze földön híresek. A fővároson kívül egy magyarországi városban sem lehet olyan szép kirakatokat s oly előkelő üzleteket látni, mint Nagyváradon. A város kereskedelmének hírnevét most egy új üzlet, *Salamon* Béla férfi-divatruhába fogja növelni. *Salamon* Béla üzlete, még a nagyváradai üzletek között is kiváló lesz, mert oly pazar fényvel és eleganciával lesz berendezve, hogy sok világvárosi nagy céggel felveheti a versenyt. Az új üzletben csakis a legjobb minőségű árukat fogják tartani, amik a legolcsóbb áron kerülnek eladásra.

x **Itt a vadászat!!** Ha élvezettel akar vadászni, úgy fegyverét és patron szükségletét szerezze be szakembertől, mert nem mindegy az, hogy csak puska vagy patron legyen, hanem fontos, hogy az jó és szakértő által legyen készítve, ne hagyjuk magunkat félrevezetni hangzatos hirdetésekkel, mert rendszeren később bánjuk csak meg, ha ilyeneknek felülünk. **Sauer**-féle fegyverek eredeti gyári árban árjegyzék szerint; továbbá a legelső rendű gyárosok fegyverei csak **LADANYI JÓZSEF** puskaművesnél kaphatók eredeti árban. M. kir. lőporárúda. Telephon 269. Nagyvárad, Rákóczi-ut.

Siessünk Radó és Kertész

női divatruházába, Kossuth-utca 2. szám,

ki leltár miatt nagy occsiót rendez, hol a következő cikkek kerülnek olcsón eladásra.

Mosó grenadinok, batistok, selymek, pouplinok, ruhavásznak, francia delainok, ruha díszek és még sok más itt fel nem sorolt cikkek. — Most sok pénzt megtakaríthatunk, ha menyasszonyi kelenyénket itt vesszük.

Ifj. Rimanóczy Kálmán műbutorgyára

Városi raktár Fő-u., Rimanóczy-palota.

Állandó butorkiállítás. Egyes butor-darabok avagy egész lakásberendezések, iparművészi tervezések és költségvetések díjmentesen eszközölköttek. Új szerkezetű service-asztalok mahagoni, palisander és citromfából. A Zsolnay-féle gyárak kizárólagos képviselője, eredeti gyári árak mellett.

x Antiqua (ódon) tankönyveket és mindenféle könyvet veszek és eladok. Könyvszerényt keresek **Benkő Arthur** antiquar könyvkereskedő **Rákóczi-ut 10**

FLEGMAN

grenadinjai

a legszebbek és legjobbak.

CZAPFALVI JÓZSEF

mázoló, épület és butorfestő

Nagyvárad, Nagy Sándor-utca 11 szám.

Helyi és vidéki telefon szám: 1001.

Elvállalok minden e szakmába vágó munkát u. m.: fa- és márvány utánzat készítését, épület, üzleti, kávéházi és gyógyszerári berendezések és butorok festését, kerü butorok zománcozását és porcellán utánzást. Vidék megrendeléseket a legpontosabban készítek

Tisztelettel

358 Czapfalvi József.

Hölgyeim!

Kelim, gobelin és Smyerna ujdonságaimra felhívom figyelmüket. Okvetlen nézzék meg. ::

TATRAY GUSZTÁV

Rákóczi-ut 4. sz. — Telefon 783.

x MEGVAN nyitva az első nagyváradai selejtes cipőáruház. Aki sokat akar megtakarítani, jöjjön oda bevásárolni.

Selejtes cipők elárúsítója

a Belvárosi Takarékpénztár épületben

Barcspalota, Széchenyi-tér, 2. sz.

Értesítés.

Van szerencsénk a mélyen tisztelt háztulajdonos urak becses tudomására hozni, hogy **Óváry Lajos kályhás üzletét** átvettük s az eddigi szolid alapon folytatjuk

ÓVÁRY TESTVÉREK

cég alatt.

Kiváló jóságú modern és izlések kályháinkkal, pontos kiszolgálással és becsületes munkával óhajtuk továbbra is mélyen tisztelt megrendelőink elismerését kinyerni s a boldogult elődünk által szerzett bizalmat továbbra is fentartani. A legdivatosabb és legegyszerűbb

cserépkályhák

állandóan raktáron vannak.

Javítási munkák a legrövidebb idő alatt eszközölhetők. Nagybecsű megrendeléseiket kérve, vagyunk tisztelettel

Óváry Testvérek kályhás iparosok

(Óváry Lajos utóda).

Csengeri-utca 27. szám.

* **Kovácsnai Horgász** viz hirdetésre felhívjuk a n. é. közönség szíves figyelmét, mely ásványviznek a fogyasztása sok betegségben enyhítőleg hat a szervezetre.

Kolosváry Sándor

ékszerész, arany és ezüstműves üzletét

folyó év május 1-én helyezte át míg az építkezés tart Nagyvárad, Rákóczi-ut 5. sz. Veiszlovits házba, az Orsolya zárda templomával szemben. ::

x WEISZ LAJOS kereskedelmi- és műszaki irodája lakás és szőnyeg pormentesítő vállalatot létesített, melyhez a világhírű Vacuum Cleaner pormentesítő gépet alkalmazza. A vállalat a jelentkezők sorrendjében kezdi meg működését. Lapunk mai számában közölt hirdetést t. olvasóink figyelmébe ajánljuk.

Tudósítás!

Tudatni kívánom az igen tisztelt eddigi megrendelőim-mel és az elegáns ruhákat szerető uri közönséggel, hogy **a tavaszi és nyári szöveteim**

megérkeztek. Angol és belföldi szövetekben oly nagy választékkal rendelkezem, hogy bármelyik fővárosi céggel felveszem a versenyt, ugyszintén az előállításban is, ami a saját vezetésem alatt történik

Nagybecsű pártfogást kér

FRIEDLÄNDER

angol uri szabó cég

Nagyvárad, Szent János utca 4. sz.

Mintákkal kívánatra háznál szolgálók.

Törlesztéses kölcsön!

Feltételek:

Teljes árfolyam
5.65 annuitás.

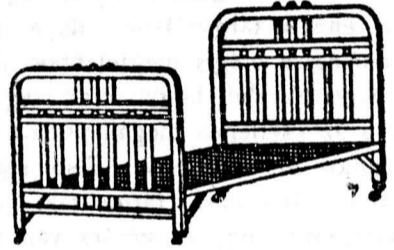
LÁSZLÓ ERNŐ

bank és kereskedelmi irodája

Nagyvárad, Lévy-palota,

Ezredévi emlék-tér sarok.

Vas és rézbutor

gyári raktári

Szekevényág 3 matracca 20 korona

Sodronybetét 10 korona

Rézkarmiss 4 korona

Gyermekágy 24 koronától feljebb, kapható

Kohn Adolf

vaskereskedőnél Nagyvárad, Kossuth-utca 10 sz. Telefon 636.

IRODALOM.

A »Vasárnapi Ujság« augusztus 13-iki száma rendkívüli szép képeket közöl a készülő Kossuth-szoborról és készítőjének, Horvay Jánosnak műterméről. Egy másik feltűnést keltő kép-csoport Kecskemét város mostani állapotát mutatja be, a földrengés utáni újjáépítés kezdetén. Szép képek vannak még a legújabb aviatikai divatról, Baranyamegye egyik bájos vidékéről, a Zengő vidékéről, az államvasuti gépgyár munkástelepeiről, Báthory László régi magyar bibliafordító emléktáblájáról, a brandeisi kastélyról, melyet a király Zita hercegnőnek, a jövődöntrónörökös nejeinek nászajándékkul adott stb. Szépirodalmi olvasmányok Kaffka Margit regénye, Ady Endre és Peterdi Andor verse, Szemere György novellája, Atherton angolból fordított regénye. Egyéb közlemények: báró Láng Lajos arcképe, egy most sokat emlegetett Rembrandt-kép története, cikk a nők szerepéről Kazinczy korában, tárcacikk a hétről s a rendes heti rovatok. Irodalom és művészet, sakkjáték, stb. — A »Vasárnapi Ujság« előfizetési ára negyedévre öt korona, a »Világkrónika« val együtt hat korona. Megrendelhető a »Vasárnapi Ujság« ki-

adóhivatalában (Budapest, IV. ker., Egyetem-
utca 4. szám.) Ugyanitt megrendelhető a »Ké-
pes Néplap«, a legolcsóbb ujság a magyar nép
számára, félévre két korona 40 fillér.

MUSCHONG-BUZIÁSFÜRDŐ BUZIÁSI PHÖNIX ÁSVÁNYVIZ

BAKTERIUM-MENTES

természetes ásványvíz.

Üdit-gyógyít. Üdit-gyógyít.

Vese- és hólyagbajoknál, a vesemedeneo idült
hurutjainál, húgykő- és fényképződésnél, a lég-
utak és a kiválasztó szervek hurutos bántalmai-
nál kitűnő hatásának bizonyult.

Orvosiilag ajánlva. Főlerakat:

JANKY ANTAL utóda

cégnél Nagyvárad.

203

TANÜGY.

A délelőtti oktatás.

Az iskolai év közeledtével ismét aktuálissá
lett e kérdés: beboltozzuk-e az egyhuzamban
való oktatást, vagy nem?

Pro és conra tárgyalják most ezt szülők,
tanítók egyaránt.

Olvastunk érveket a jelenlegi rendszer
mellett, de hallottunk igen okos és alapos ér-
veket az újítás mellett is.

Délelőtti és délutáni Tehát a fejlődő gyer-
mek egész napját töltse az iskola zárt levegőjü
falai között. Tehát a serdülő gyermek egész
napját a komoly munkának szentelje, de az ő
gyermekes kedélyének, az egészségére higienikus
szempontból is annyira fontos gyermek hiva-
tásnak: a játszásnak, a szabadban való moz-
gásnak, a testet és kedélyt egyaránt frissítő
szórakozásnak ne engedjünk teret.

Szóval mi pedagógusok üzenünk hadat a
modern és annyira megvitatott orvosi tudomá-
nyának, a régi rómaiak és görögök ismert
tantételének, hogy csak ép testben lakik ép
lélek. De a helyes pedagógia is azt tanítja,
hogy ha testileg edzük a gyermeket, szellemi
képességét is fokozzuk. Már pedig, ha az az
öklömnyi kis gyerek a délutáni időt testi ne-
velésére, edzésére, az ő ártatlan gyermekes
kedvtelésének szentelheti, akkor az a pöttöm
kis nebuló reggel testileg-lelkileg üdén jön
fő az iskolába. Nagyobb eredményt érhet el a
tanító is, mert a gyermek agya pihentebb, te-
hát fogékonyabb.

Ezt a tantételt mi tanítók írhatjuk alá
legelső sorban is. Hiszen nap, mint nap a
gyermekkel foglalkozunk, közöttük élünk,
mi tudhatjuk tehát legjobban azt, hogy a dél-
utáni oktatás inkább csak meddő időöltés.

Az eddigi rendszer mellett is délutánon-
kint a könnyebb tárgyakkal foglalkoztunk, a
fontosabb és pedagógiai szempontból értéke-
sebb tárgyakat mindig délelőltre tűztük ki,
mert a gyakorlat évek hosszú során át bebizo-
nyította, hogy a délutáni órákban sem a gyer-
mek szellemi képessége, sem az anyagi és csa-
ládi gondokkal küzdő tanító kedélye nagyobb
eredményt elérni nem képes.

De a délelőtti tanítás mellett szól a csa-
ládi kör berendezkedése is. A hivatalnok apa,
a polgárba vagy középiskolába járó testvér
mindenkor déli egy óráig vannak elfoglalva,
amikor a kis elemistának már újból készü-
lődni kell az iskolába s így nem a meghitt
családi körben, hanem egyedül kell ebédelnie,
ami hogy mennyire hátrányos a kis tanulóra
felesleges bizonyítani is.

— Hát a munkás vagy egyéb foglalkozásu
szülők? — kérdezik sokan.

Erre is könnyű a felelet. Az elemi iskolás
gyermeknek óriási többsége legtöbbször már
hazamehet tízenkét órákor s így ő az új rend-

szert mellett is szülői, testvérei körében költetheti
el ebédjét.

Mi sem áll tehát utjában az újításnak. Vagy
mondják meg azok, akik ellenségei az egyhu-
zamban való tanításnak, milyen érveket tudnak
ellene felhozni? Hát miért kezdik behozni ujab-
ban a hivatalokban a felnőt, a kész emberek-
nél az egyhuzamban való hivataloskodást?

Azért, mert a gyakorlat bebizonyította,
hogy így nagyobb eredmény érhető el, mert
bebizonyosodott, hogy ez a délutáni hivatalos-
kodás csak ritkán telik el komoly munkával,
hanem inkább kedélyes pipázással. Ezt a kedé-
lyes pipázást, kedélyes játékkal szeretné eltöl-
teni a gyermek. Ezt a kedélyes játszást, az ő
ártatlan kedélye, az ő frissen lüktető vére, az
ő egészsége is megkívánja.

Miért vonnánk el tehát a gyermeket az ő
naiv kedélyétől, ami egy egész nemzedék
életerejét fejleszti és biztosítja?

A Székesfehérváros s több vidéki város is-
koláiban már régebben behozták ez újítást s
mint az eredmény mutatja fényes sikert ér-
nek el.

A nagyváradai tanítók is régebben foglal-
koznak már a délelőtti oktatás eszméjével,
gyűléseiken, összejöveteleiken számtalan eszme-
cserét folytattak fölötté, s a tanítóság nagy
többsége, — mondhatni — összessége a fél-
napos tanítás mellett foglal állást.

Különbö a folyó tanévtől kezdve kísér-
letképpen, úgy a római katolikus, mint az
összes községi iskolákban felsőbb hatósági en-
gedéllyel bevezetik az újítást. Hogy beválják-e,
hogy kiknek van igazuk megmutatja a jövő.

Szabados Pál.

NYILTTÉR.

FOGAK.

Ép gyökerek bennhagyásával
művészikivitelben szájpadlás
nélkül is készít **kitűnő hir-**
nevü

Fogműtermében

Özv. Dr. Deákné

Nagyvárad, Kossuth-u. 2.

Fekete Sással szemben

TÁVIRATOK.

A pápa állapota.

Róma, aug. 12.

A múlt éjszaka jó volt, a pápa ha
rövid időre is, de nyugodtan aludt s
erőre kapott, Reggel huslevest ivott, a
mitől ereje szemlátomást gyarapodott.
Petacci udvari orvos azt mondta dél-
előtt, hogy néhány nap alatt felgyógyul
a Szentatya,

A hírlapírókért.

Budapest, augusztus 12.

(Saját tud.) Gróf Esterházy Móric ma
4000 koronát küldött a Magyarországi
Hírlapírók Nyugdíjintézetének elnökségé-
hez, az intézet céljainak javára.

A nyugdíjintézet elnöksége köszö-
netet mondott a grófnak, nagylelkű adomá-
nyáért.

Regula menyasszonyát letartóztatták.

Budapest, aug. 12.

(Saját tudósítónktól.) Regula Ede, a
kit az edelényi gyilkosság miatt letar-
tóztattak, még egyre tagad. Ma délután
a vizsgálóbíró több órán keresztül val-
latta a terheltet, aki megförtnek látszik
ugyan, de a gyilkosság elkövetését nem
ismeri be.

Regula, a vizsgálóbíró vallatása alatt
sirt. A nyomozó hatósági közegek azt
hiszik, hogy a terhelt a legrövidebb időn
belül beismerő vallomást tesz.

Az edelényi gyilkosság ügyében ma
feltűnést keltő intézkedés történt, ameny-
nyiben a vizsgálóbíró letartóztatta Zsóka
Terézt, Regula Ede menyasszonyát.

Kolera Bécsben.

Bécs, aug. 12.

A mitől tartani lehetett, az tegnap
este bekövetkezett: A trieszti kolerát át-
hurcolták Bécsbe. A trieszt—bécsi mozgó-
postához beosztott S u b a j Károly posta-
tiszt tegnap délután a trieszti vonalon
koleragyanus tünetek között megbete-
gedett.

Már menetközben leváltották a szol-
gálatból, külön szakaszban helyezték el
és értesítették a bécsi hatóságokat. A
mint a vonat Bécsbe érkezett, a kórházi
kirendeltség átvette a kolerabeteget és
beszállította a járványkórházba, a vona-
tot pedig és mindazokat, akik Suhajjal
Triesztben vagy az uton érintkeztek, de-
zinficiálták.

Az angol munkásharc.

London, augusztus 12.

A kirakó-munkások sztrájkja meg-
szűnt. Ezzel megszűnt az utolsó akadály
a munkásharcok végleges elsimításának.

A kirakó-munkások 25 százalékos
béremelést kaptak. Ezenkívül a munka-
időt 12 órától 10 órára leszállították. A
sztrájkbizottság szerencsekívánatait fe-
jezte ki a munkásoknak ezen rendkívüli
győzelme fölött és egyszersmind kijelen-
tette, hogy a sztrájk megszűnt.

KÖZGAZDASÁG.

Gabona üzlet.

Borgida Béla és Társa jelentése

Budapesten

A gakanatörsdén tegnap kezdetben na-
gyon lanyhán indult az üzlet, míg a zárlatnál
a tullanynha irányzat nem volt olyan nagyon
észlelhető. Készáru forgalom 60 000 mázsa 20
fillérral olcsóbb árak mellett.

Határidők sárlata:

Aprilisi buza (1912)	— —	11.45
Októberi buza	— — —	11.25
Októberi rozs	— — —	9.16
Októberi zab	— — —	8.36
Májusi tengeri (1912)	— —	7.49
Juliusi tengeri	— — —	7.75
Augusztusi tengeri	— — —	7.86
Augusztusi repec	— — —	14.60

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCKICS GYULA

Nagyvárad város
VILLAMOS MŰVE
Iroda és raktár: NAGYVÁRAD, Vár-tér 1.

Raktáron tartjuk a javított **dr. Just-féle Wolfram lámpát** melynek áramfogyasztása az izzólámpával szemben **75 százalék megtakarítást** mutat fel. 40 gyertyás **Wolfram lámpa darabja 3.60 kor.** 100 gyertyásé **5 kor. 50 fill.**

Sima izzólámpa dbja 72 fillér, tehát 5 százalék kartell áron alul. Mindezenmő **izzólámpa különlegességek,** fényképes **izzólámpák** ugyancsak **legolcsóbb áron** kaphatók.

Csillárok.
ívlámpák

Állandóan nagy választékban kaphatók a villamos telepen külön néma épített nagy **csillár-raktárunkat** megtekintésre ajánljuk. **Állandóan raktáron tartunk villamos motorokat** 100 lóerőtől 12 lóerőig minden nagyságban.

Elvállaljuk és erőátviteli berendezések felszerelését, bővítését, átalakítását, javítását, ívlámpák kezelését, hozzávaló szénpálcák szállítását, berakását és minden e szakmába vágó munkálatokat a legolcsóbb árak mellett.

Költségvetések ingyen.

Telefon szám 514. Főszerező telefonja 55. sz.
81 Egész éjjel ügyeletes szolgálat.

TÁTRAY és TSA RT.
Vasöntöde és gépgyár. Nagyvárad, Össi-tér.

Elvállal: Épület és műlakatos munkákat, vízvezeték és csatornázási munkákat, gyárak teljes berendezését, közlőműveket.

Gyárt: gazdasági gépeket és ekéket, magánjárókat és cementipari gépeket.

Biharvármegye legnagyobb gépjavitó **műhelye.**

Műszaki gépészmérnöki iroda.

A
„TISZÁNTÚL“-ra
előfizethet
mindennap.

Feldstrick Kálmán
könyvkötészete és dobozgyártása
Nagyvárad, Rákóczi-ut Moskovits-ház
A Széchenyi étteremmel szemben.

Készít mindennemű a szakmába vágó munkát a legegyszerűbb és a legdiszesebb kivitelben.

Nagyvárad-város, Biharvármegye, Magy. kir. ítélőtábla, a Nagyvárad és vidéki M. kir. Adóhivatalok, M. kir. honvédbadapródióskola és a megyei összes főszolgabírók és körjegyzők szerződéses szállítója.

231

A világhírű
Málnási borviz

a legjobb és legolcsóbb, a legelőkelőbb orvosok által ajánlott természetes savanyú ásványvíz. A málnási borviz üdít, étvágyat gerjeszt és elősegíti az emésztést. Kiváló hatásvu hűlés és köszvénynek valamint elkerülése a járványos betegségeknek. Ezen világhírű gyógyhatású ásványvíz kapható minden üzletben.

Főraktár: **Altmann és Társai**
bor és pálinka kereskedése Nagyvárad, Torna-u.
Telefon 1067.

Literje 24 fillér, 10 üveg megrendelésnél házhoz szállítjuk. Vidéki megrendelések pontosan és gyorsan eszközöltenek.

Hirdetések
felvétetnek a kiadóhivatalban.

Bumbera István
papi- és polgári szabó
NAGYVARAD, BÉMER-TÉR.

Ugy a helybeli mint a megyei főtisztelendő papság szállítója.

Helybeli és vidéki Telefon szám 869.

FÉLIX GYÓGYFÜRDŐ
Téli és nyári gyógyhely Nagyvárad mellett.

Európa leggazdagabb forró kénes hőforrás, víz hőfoka 50° Celsius. Gyógyjavallat fürdő alakjában, csúsz (reuma) és köszvény ellen. Női betegségeknek, idült méh és petefészek gyulladások, méh-hurut, medencebeli -ejtszövetlob és izzadmányoknál. Ivógyógymód alakjában, idült gyomorbántalmaknál, makacs székrekedésnél, máj és epehólyag betegségeknek, sárgaság és epeköveknek, meglepő gyógyhatás. Tükör, kád, mór, szénsav és **iszap** fürdők. Állandó fürdőorvos, állandó gyógytár, 350 kényelmes lakó szoba, kitűnő vendéglők, jutányos étlap-árak elsőrendű cigányzene, vasárnaponként katonazene, tennis-pálya, gondozott sétautak 200 holdas park. Május 1-től 16 vonat közlekedik naponta. — Posta, távirat, interurbán telefon. — **Curtaxe és zeneiij nincs.** Prospektust küld az igazgatóság.

842

SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA R.-T.

könyv és hirlapkiadó vállalat

NAGYVÁRAD, SZILÁGYI DEZSŐ-UTCZA 5. SZ.

A legmodernebb betűkkel és diszitő anyagokkal ujjonnan berendezve.

Mindennemü hivatalos, üzleti és egyéb nyomtatványok a legjutányosabb árak mellett, izléses kivitelben
 készítettnek.

Latin szert. és g. kath. egyházmegyei nyomtatványok állandóan raktáron.

A „TISZÁNTÚL”
 politikai napilap kiadóhivatala.

Alapítottott:
 1894.

Hirdetések a legjutányosabb árak mellett
 a „Tiszántúl”-ban közöltetnek.

Alapítottott:
 1894.

PÉNZT

legelőnyösebb feltételek mellett
szerez, ingatlanok adás-vételé-
nél legsikeresebben közbenjár

**Biharmegyei Föld-
Hitel- és Áru közvetítő
vállalat**
Ritók Zsigmond utca
2. sz. Igazságügyi pa-
lota mellett.

Dajkovits E.

fényirodájában
Sas palota

esküvői felvételek a leg-
diszesebb elrendezésben,
villany felvételei speciálitása
utólérhetetlen.

Fugyivásárhelyi gazdaságunk-
ban gömbölyü és galy tűzifa
igen jutányos áron eladó.

Értekezhetni a

**Biharmegyei Gazdák áru- és Hitel-
intézete részvénytársaság**

507 irodájában

Nagypiacz-tér, Andrenyi-ház.

STERNADOLF
BRONZMŰVES
FÉMIPAR GYÁRTÁSI
MŰTELEPE.
ELEKTROTECHNIKAI
FELSZERELÉSI VÁLLALATA.

VÁLLAL MINDEN GALVANIZÁLÁST SZINBEN
BÉMERTÉR 3 TELEFON 556.

NAGYVÁRAD

Ki akar szép lenni?

Kevés hölgy van a világon, ki a FÖLDES-féle

MARGIT-CRÈME

arckenőcsöt ne ismerné. A bőr mindennemű tisztálanságát szeplőt, pattanást, miteszert májfoltot, rancokat stb. gyorsan és biztosan eltávolít és az arc ideális, szép és üde lesz. Nemesak az arc, hanem a nyak, váll és kéz fehéritésére és szépítésére is legalkalmasabb.

Az összes szépítőszerek között a

Földes-féle Margit-Crème

örvend a legnagyobb kelendőségnek, mert teljesen ártalmatlan és zsírtalan.

Nagy tégely 2 K, kicsi 1 K, minden gyógytárban és drogériában. **Kiváló toillet-cikkek:** Margit hölgypor (3 színben) 1-20 K, Margit-szappan 70 f., Margit-fogpép 1 K, Margit-arcvíz 1 K.

Tessék a záróvédjegyre ügyelni és csakis eredeti készítményt elfogadni, melynek ártalmatlanságáért és kitűnő hatásáért felelősséget vállalok. 252 B

Készíti és postán küldi:

FÖLDES KELEMEN gyógyszerész ARADON.

Kapható Nagyváradon: Bleyer József, Csanda Ernő, Farkas István, Grosz Sándor, Hering Sándor, Irgalmasok, Hegedűs S., Leszner Alfréd, Molnár Lajos, Nyíry György, Pohl Jenő, Nagy Kormány Zoltán, Szénásy Ferenc gyógyszerházakban. Ujvárosi drogériában, Vadász Albert drogériában, Berger Sándor illatszerkereskedésében. Nagyszalontán: Berkes Armin, Szabó Emil, Félixfürdőben: Kovács Béla gyógyszerházakban.

**MEGELŐZÖTT
MOSKOVITS
ANATOMIAI CIPŐGYÁR**

NAGYVÁRAD
KOSSUTH LAJOS-UTCA 5. SZ.
Bémer-tér, (Bazár épület.)

**ITAZ AMERICAI HŐ HULLÁM.
LEGJOBBAN VEDEKEZHETÜNK
TARSOLY ÉS
RISZTÓ
FÜRDŐ
KÁDJAIBAN.**

Sz: 2 3 4
Kor: 36- 40- 48-

V v.	
5	13
5	27
5	43
6	07
6	21
6	34
6	41
6	51
7	00
7	11
7	24
7	33
7	45
7	59
8	19
8	27
8	34
8	40
8	50
9	35
9	14
9	19
9	33
9	43
9	55
10	08
10	28
12	52
Tvsz.	
2	50
8	03
8	17
8	31
8	48
4	81
4	45
5	03
5	87
5	46
6	47
7	01
7	20
7	28
7	42
7	51
8	07
8	13
8	27
8	41
9	08
9	19
9	35
9	49
10	08
10	24
Szv.	
6	02
6	12
6	29
6	49
6	44
6	49
7	08
7	28
7	39
7	47
7	58
7	58
8	17
8	17
10	45
Szék	
Vv.	Szv.
9	24
9	45
10	08
10	22
10	32
10	52
11	06
11	15
11	25
11	39
11	57
12	14
12	24
12	45
1	06

Budapest—Nagyvárad—Kolozsvár.

Main railway schedule table for Budapest-Nagyvárad-Kolozsvár route, including columns for Vv., Gy. v., Sz. v., Tvsz., and station names like Budapest k.p.u., Bpest ny. p. u., Szolnok, Püspökladány, Bánd, Sáp, Berettyóújfalú, Mezőpeterd, Biharkezes, Ártánd, Bors, Biharpüspöki, Nagyvárad, Várad-Velence, Fugyivásárhely, Mezőszakadát, Mezőtelek, Czőcske, Éles, Éles megálló, Rikost, Rév, Rév megálló, Zichy barlang, Vársonkolyos, Barátka, Jádvolgy, Királyhágó, Feketető, Csucs, Kolozsvár.

Püspökladány—Debrecen—Szatmár.

Sub-schedule table for Püspökladány-Debrecen-Szatmár route, including columns for Vv., Gy. v., Sz. v., Tvsz. and station names like Püspökladány, Kaba, Hajdusoboszló, Debrecen, Erőmhályfalva, Nagykároly, Szatmár-Németi.

Nagyvárad—Vaskóh—Körösbarafalva.

Sub-schedule table for Nagyvárad-Vaskóh-Körösbarafalva route, including columns for Vv., Gy. v., Sz. v., Tvsz. and station names like Nagyvárad, Várad-Velence, Rontó, Félixfürdő, Kardó, Nyárló, Magyargyepes, Tasádfő, Drágszéke, Magyarcséke, Dusafalva, Szombatság-Venterrogoz, Pusztahollód, Gyanta, Fekete Kápolna, Sólyom, Belényesörvényes, Borz, Belényesujlak, Belényessonkolyos, Városfenes, Belényes, Dragánfalva, Kisszedres, Rény, Biharlonka-Rézbánya, Vaskóh-Körösbarafalva.

Vészto—Kötegyán—Pusztahollód.

Sub-schedule table for Vészto-Kötegyán-Pusztahollód route, including columns for Vv., Gy. v., Sz. v., Tvsz. and station names like Vészto, Okány, Nagygyanté, Sarkadkeresztúr, Méhkerék, Kötegyán, Kötegyán, Pósapusza, Illye, Csegöd, Erdőgyarak, Árpád, Feketebátor, Feketető, Tenke, Körösmart, Tenkemosár-Gyanta, Pusztahollód.

Szombatság—Venterrogoz—Bihardobrosd.

Sub-schedule table for Szombatság-Venterrogoz-Bihardobrosd route, including columns for Vv., Gy. v., Sz. v., Tvsz. and station names like Szombatság-Venterrogoz, Nánhegyes, Bihardobrosd.

Nagyvárad—Békéscsaba—Szeged—Arad.

Sub-schedule table for Nagyvárad-Békéscsaba-Szeged-Arad route, including columns for Vv., Gy. v., Sz. v., Tvsz. and station names like Nagyvárad, Össipusza, Váradless, Gyapju, Cséffa, Püspökradvány, Madarász, Nagyszalonta, Pusztaharmód, Kötegyán, Sarkad, József szanatórium, Gyulai városerdő, Gyula, Biczere, Békéscsaba, Arad, Szeged-Rókus.

Nagyvárad—Gyoma.

Sub-schedule table for Nagyvárad-Gyoma route, including columns for Vv., Gy. v., Sz. v., Tvsz. and station names like Nagyvárad, Össipusza, Uj-Palota, Körösgyires, Vize-gyan, Körösszeg, Körösnagyharsány, Körörszál, Nagytópuszta, Komádi, Ibráz, Kótpusza, Vészto, Szeghalom, Körösladány, Kéthalom, Dévaványa, Ózdmajor, Gyoma.

Székelyhid—Margitta—Szilágysomlyó.

Sub-schedule table for Székelyhid-Margitta-Szilágysomlyó route, including columns for Vv., Gy. v., Sz. v., Tvsz. and station names like Székelyhid, Kiskereki-A. vására, Apátkeresztúr, Vedresábrány, Monos-Petri, Margitta, Erábrány, Sztalló, Szotdobágy, Bályok, Berettyószéplak, Márkaszek, Ipp-Zoványfürdő, Szilágysomlyó.

Nagyvárad—Erőmhályfalva.

Sub-schedule table for Nagyvárad-Erőmhályfalva route, including columns for Vv., Gy. v., Sz. v., Tvsz. and station names like Nagyvárad, Biharpüspöki, Bihar, Paptamási, Gyapoly, Biharhószeg, Nagy-Kágya, Székelyhid, Erőselénd, Erőseménd, Erőmhályfalva.

Debrecen—Nagyvárad.

Sub-schedule table for Debrecen-Nagyvárad route, including columns for Vv., Gy. v., Sz. v., Tvsz. and station names like Debrecen, Szepes-Telegdi-sósfürdő, Mikepércs, Sáránd, Derecske, Derecske v.-tér, Konyár, Sándoros, Konyári sóstófürdő, Bajonta, Pocsaj-Esztár, Kismarja, Nagykereki, Nagyszántó, Nagyzomlin, Biharpüspöki, Nagyvárad ind.

Sáránd—Nagyléta—Vértés.

Sub-schedule table for Sáránd-Nagyléta-Vértés route, including columns for Vv., Gy. v., Sz. v., Tvsz. and station names like Sáránd, Hajdubagos, Hosszupályi, Monostorpályi, Nagyléta-Vértés.

Az idő közép-európai idő szerint. A vastag számok gyorsvonat jelölésének. A este 600 órától reggeli 500-ig terjedő idő a peres alkahuzásával van jelölve. Gy. v. = gyorsvonat. Sz. v. = személyvonat. Mv. = motorvonat. Vv. = vegyesvonat. Tvsz. = tehervonat személyszállítással. + = a vonat feltételeesen megáll.

Értesítés.

Van szerencsém a t. érdeklődő közönség tudomására hozni, hogy

a Magyar Vacuum Cleaner szabadalmazott lakás- és szőnyegpormentesítő vállalatot létesítem és a munkálatokat a jelentkezők, orrendjében megkezdem.

WEISZ LAJOS

keresk. és műszaki irodája

Szacs vay-utca 81.

169

323. Telefon 323.

A Biharmegyei Gazdák Aru és Hitelintézete Rt.

Nagyvárad, Nagypiac-tér, Andrényi-ház.

Befizetett alaptőke: 1.000.000 korona.

Elfogad takarékbetéteket, ha azok állandók 5°-os kamatoztatásra, továbbá folyószámlai betéteket is elfogad.

A betétkamatadót az intézet fizeti.

Folyószámla hitelt nyújt legkedvezőbb feltételek mellett.

Leszámitol váltókat a legelőnyösebb kamattal mellett gazdálkodók, kereskedők és iparosok részére és foglalkozik mindenféle bankszerű beszedésekkel (incassó) olcsó díj mellett.

Előleget nyújt értékpapírokra, terményekre és árukra; kölcsönöket ad előnyös törlesztés mellett.

Jelzálog és törlesztéses kölcsönöket folyósít házakra és földbirtokokra. 161

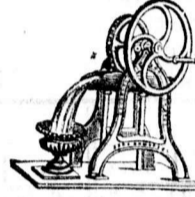
„Kovácsnai Horgász“

természetes szénsavdús, sós-savanyu ásványvíz. Kiváló gyógyhatása mellett borral páratlan, az összes ásványvizet felülmúlja. A világhírű Gleichenbergi vízzel azonos összetételű és így gyomorbag, vizeleti bántalmak, gégehurut stb. betegségeknek gyógyhatása szintén páratlan. Egyedüli főraktár Biharmegye területére **BLAHA ISTVÁNNÉ**, Fő-utca Stern-palota. Telefon szám 608. Egy üveg víz 1 liter ára 32 f., fél liter víz ára 19 f. :: Üveg és láda külön lesz felszámítva és pedig 1 l. üveg 16 f. és fél l. üveg 14 f. és egy láda 4 kor. Üveg és láda felszámított árban, ép állapotban, vissza lesz véve.

A világ legjobb, legolcsóbb és leghízebb KÜTSZIVATTYUJA az

„OMEGA“ lánckút

mert rendkívül sok vizet ad, mert kis gyermek kezelheti, mert soha be nem fagy, mert soha nem romlik, mert mindenki felszerelheti.

Kérjen felvilágosítást ingyen és bérmentve.

BÁRDOS és BRACHFELD

Budapest, VI. Gyár-utca 5. 259

NIGRIN

(Fernolendt)

a legjobb cipőkrém

6 Mindenütt kapható!

A bécsi vadászati kiállításon arany éremmel kitüntetve

Telefon: 629. sz. Telefon: 629. sz.

PÁL SÁNDOR

műbútorasztalos

Nagyvárad, Uri-utca 49. szám.

Elvállal minden szakmájába vágó munkát, u. m.: matt és fényezett szobaberendezések, konyhabutorok készítését és portál munkákat.

Jó és izléses munkáért jótállok.

Telefon: 629. sz. Telefon: 629. sz.

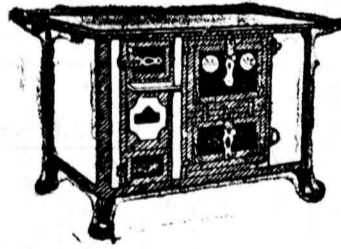
192

Uradalmak, gazdaságok, községek ha jó kútat akarnak, forduljanak:

Márkutz József

villanyerőre berendezett épület és diszmulakatos ipartelepéhez

NAGYVÁRAD, Pereces-utca 9. szám.

Szép, tartós és jól főző

takaréktűzhelyek

és lakatos tömegáruk állandó raktáron.

Drótkerítéseket a legjutányosabb áron készít.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Bámulatba ejt mindenkit az „ILLATSZER KIRÁLY” árai!

Rákóczi-ut 5 szám, Veiszlovits-ház.

Figyeljen az árakra.

1 üveg Odol	74 kr.
1 » francia szárvíz	25 »
1 » száj szagtalanító	50 »
1 tubus dr Heyder fogcserm	50 »
8 » Thymol »	20 »
1 » Stomatin	20 »
1 » tégely Odontin togpasztia	55 »
1 drb Odontin betét	85 »
1 üveg Picavan	98 »
1 üveg Bay Rum	85 »
1 » Jera violette brillantín	80 »
1 » francia brillantín	15, 22, 35 »
1 » folyékony brillantín	50 »
1 » valódi dió olaj	15 »
1 » » » kivonat	75 »
1 drb bajuszktató	15, 20 85 »

1 üveg Kerpel kézfinomító	88 kr.
1 tégely Margit crém	40 »
1 » Diana crém	65 »
1 drb Dianna szappan	65 »
1 dob Lickner puder	98 »
1 » amerikai porcellán puder	1 frt 20 »
1 üveg amerikai petrol	50 »
1 » Emke hajszesz hajhullás ellen	1 frt — »
1 fekete champos	12 »
1 rud rozsa Glycerin szappan	20 »
8 drb francia ibolya szappan	50 »
1 » Kielhauser ibolya glycerin szappan	28 »
1 » » Speick szappan	28 »
1 » Windsor szappan	88 »
1 tubus kaloderma	28 »
1 » Beloderma kézfinomító	28 »
1 üvegtégely tejjerém	20 »

1 csomag eredeti Gillette kés	1 frt 85 kr
1 Gillette utánzatu borotva készlet	1 » 50 »
1 valódi serte hajkefe	70 »
1 dublé bajuszkefe	20 »
1 valódi serte ruhakefe	45 »
1 körömkefe	05 »
1 surolókefe óriási	20 »
1 surolókefe kisebb	10 »
12 drb Royal angol cipő krém	96 »
1 drb cipőkrém-kefe kenőkefével	70 »
1 » cipőfényesítő flanel	20 »
1 » Jurigatem Zománc	80 »
1 mtr vörös gumieső	60 »
Egynegyed Ko Brunz watta	85 »

806

Gummi ágylepedő 6 féle minőség igen olcsón, mindennemű betegápolási cikk legolcsóbban, minden más itt fel nem sorolt pipere és háztartási cikkek legnagyobb választékban, igen olcsón! Saját szabónak ellátása, ha személyesen meg nem győződik az áráról.

Nincs vásárlási kényszer! Illatszerek kimérve a legmodernebb Odearőkben!